

LAND

OBERÖSTERREICH

SAVEZNA POKRAJINA
GORNJA AUSTRIJA

SRPSKI

INTEGRACIJA

OBAVEZA RAZVOJA –
JAČANJE POVEZANOSTI

SMERNICE ZA INTEGRACIJU SAVEZNE POKRAJINE GORNJE AUSTRIJE

Odgovornost za sadržaj i izdavač

Savezna pokrajina Gornja Austrija

Kancelarija Pokrajinske vlade Gornje

Austrije Direkcija predsedništva

Služba za medije

Landhausplatz 1

4021 Linz

Tel.: 0732/7720-11400

[e-mail: pr.post@ooe.gv.at](mailto:pr.post@ooe.gv.at)

Redakcija i naučna podrška

Prof. univ. dr Katharina Pabel, dipl. soc. Kenan D. Güngör

Ilustracija: Max Krasnov – stock.adobe.com

Grafički dizajn: Johannes Ortner/Služba za medije/DTP-Center [2018779]

1. izdanje, juni 2018.

www.land-oberoesterreich.gv.at

Informacije o zaštiti podataka nalaze se na stranici

<https://www.land-oberoesterreich.gv.at/datenschutz>

7 1. Ciljevi integracione politike

8 2. Načela integracione politike

- 8 Preduslovi za uspešnu integraciju
- 8 Integracija kao dugotrajni opštedruštveni proces
- 8 Integracija kao dvosmerni proces sa različitim zahtevima
- 9 Očekivanja od doseljenika
- 9 Očekivanja od društva domaćina
- 9 Pružanje prilika i omogućavanje učešća
- 10 Osnovna i ljudska prava kao zajednička osnova
- 10 Rešavanje konflikata u problematičnim sredinama
- 11 Glavne osnovne vrednosti

12 3. Stavovi podsticajne i obavezujuće integracione politike

- 12 Podsticanje i osposobljavanje
- 12 Obavezujući: podrška i zahtevi
- 13 U skladu s potrebama, utemeljeno na znanju i učinku
- 13 Usmerenost ka budućnosti i održivosti
- 14 Sveobuhvatnost i umrežavanje

14 4. Glavne oblasti integracione politike

- 14 Jezik i obrazovanje kao ključne kvalifikacije
- 15 Privreda i tržište rada - podsticanje učešća
- 17 Integracija i zajednički život na licu mesta
- 17 Vrednosti i tradicije koje vredi prenositi
- 18 Poštovanje u međusobnom ophođenju

Samo snažnom unutrašnjom povezanošću društva jedne zemlje moguće je ostvariti velike stvari i realizovati vizije. Jedino ono društvo koje zajednički radi na ciljevima može da stvori sigurnost kakva je ljudima potrebna.

Stoga je integracija pojedinaca koji dolaze iz drugačijih kultura i traže svoju novu domovinu u Gornjoj Austriji od ključne važnosti. Zajednički život mora da se temelji na sigurnosti, pravednosti i socijalnoj dobrobiti, i radi toga integracioni programi moraju da budu ciljano i precizno osmišljeni.

Ovim smernicama za integraciju želimo da odredimo pravac delovanja i premostimo razlike; ali takođe želimo da prenesemo jasnu poruku o tome, kako zamišljamo zajednički život u našoj domovini. To podrazumeva nedvojbeno prihvatanje nemačkog kao zajedničkog jezika kao i našeg sistema vrednosti. Želim kvalitetan zajednički život ljudi u Gornjoj Austriji a ne samo da živimo jedni pored drugih, a nipošto jedni protiv drugih.

Predstavnice i predstavnici svih političkih stranaka u pokrajinskoj skupštini Gornje Austrije su u saradnji sa stručnjacima i uz koordinaciju Akademije budućnosti Gornje Austrije dodatno razradili smernice za integraciju iz 2008. godine i prilagodili ih aktuelnim društvenim okolnostima.

Rezultat toga je kompas za uspešan zajednički život u Gornjoj Austriji - kao izraz našeg osnovnog stava o integraciji i društvenoj povezanosti.

Zahvaljujem svima koji su učestvovali u ovom važnom radu i želim svima nama i nadalje kvalitetan zajednički život i snažno jedinstvo u Gornjoj Austriji.

Predsednik Pokrajinske vlade
Mr Thomas Stelzer

Društveni izazovi u oblasti integracija su se u poslednjim godinama značajno promenili zbog pojačanog useljavanja državljana iz trećih zemalja s drugačijom kulturom. Stoga je bilo nužno postaviti nove smernice za program integracije u Gornjoj Austriji. Propusti u određenim segmentima doveli su do integracijski nepovoljne, pa čak i neprijateljske antiintegracione atmosfere što zahteva hitno razrešenje. Ovo se ne odnosi samo na nove doseljenike, već i na osobe koje već duže vreme žive s nama, i to sa ili bez austrijskog državljanstva, kao i na drugu i treću generaciju njihovih potomaka. Naravno da je bilo i pozitivnih iskustava gde je integracija uspešno funkcionisala.

Upravo su takva iskustva pokazala da je lična spremnost na prilagođavanje novom društvu neophodna za funkcionisanje integracije. Međutim, kao što se pokazalo, nije dovoljno samo stvarati podsticaje za takvu spremnost. Kod nesprovođenja i neuspeha integracionih mera nužno dolazi i do vidnih posledica. Samo ako doseljenici daju svoj doprinos i prihvataju zakone i vrednosti austrijske dominantno zapadne kulture, integracija može da funkcioniše. Stoga se stalno iznova moramo odrediti protiv postojanja paralelnih društva koja verska načela stavljaju iznad naših demokratski legitimnih zakona.

Raduje me što je realistična promena perspektive sada uključena u nove smernice za integraciju. Deset godina nakon izrade prvog programa smernica za integracije, pokrajine Gornje Austrije za 2018. godinu kreću novim putem kako bi se savladali izazovi s kojima smo danas suočeni.

Radi osiguranja socijalnog mira i budućnosti naše zemlje neophodna je kvalitetna integracija stranaca koji će trajno živeti zajedno sa nama.

Zamenik predsednika Pokrajinske vlade
Dr Manfred Haimbuchner

© Andreas Balon

Da, integracija predstavlja izazov i to je proces koji se ne završava od danas do sutra, već traje godinama. Očekivanja su postavljena kako za ljude koji su morali da beže od rata, represija i progona i kojima je u Austriji pružena zaštita, tako i za nas koji smo rođeni u Gornjoj Austriji i moramo da se naučimo da živimo zajedno s novim susedima, školskim drugovima i drugaricama ili kolegama i koleginicama s posla. Iako je to izazov za obe strane, istovremeno može da bude i šansa, a pritom je izvesno: želimo kvalitetan zajednički život.

Predrasude se najbolje otklanjaju međusobnim upoznavanjem i približavanjem. U tom smislu brojne opštine u Gornjoj Austriji nude redovno odlične mogućnosti za učešće na svečanostima i manifestacijama koje mogu samo toplo da preporučim.

Smisao i svrha ovih smernica za integraciju je jasno pokazati da je Savezna pokrajina Gornja Austrija spremna da podrži zajednički život različitih kultura i da se zalaže za poštovanje pravila koja u našoj zemlji važe za sve ljude – bez obzira na njihovo mesto rođenja ili zemlju porekla. I stoga je takođe veoma važno da je cela pokrajinska vlada, nezavisno od njenih stranačko-političkih stavova, jedinstvena u ovom pogledu, s jasnim stavom oko zajedničkog razumevanja i spremnosti na međusobni dijalog jer „kroz razgovor se približavamo jedni drugima“.

Član veća Pokrajinske vlade
Rudolf Anschöber

© Land OÖ

Pre oko 50 godina Austrija je u Turskoj i tadašnjoj Jugoslaviji aktivno tražila radnu snagu. Muškarci su se železnicom dovozili u Austriju i raspoređivali po preduzećima kojima su hitno trebali radnici.

Integracija? Nije bila poželjna. Nisu postojali tečajevi nemačkog jezika. Radnici su bili smeštavani po barakama i jedinicama za masovni smeštaj.

Danas znamo: ako ljudi dolaze k nama, moramo da se potrudimo da ih integrišemo u zajednicu. Jer samo na taj način može da funkcioniše zajednički život. Pritom integracija zahteva doprinos od obe strane. Integracija ne znači samo priznavanje prava, već traži i izvršavanje obaveza.

Potreba za radnom snagom iz inostranstva danas može da se meri sa onom iz 60-tih godina prošlog veka. Hitno su nam potrebni stručnjaci i pomoćno osoblje. U industriji, ugostiteljstvu, u oblasti zdravstva i nege.

Ako smo pametni, sagledaćemo doseljavanje osoba iz drugih zemalja - koji dolaze bilo kao ratne izbeglice ili tražena stručna radna snaga - kao mogućnost za jačanje naše zajednice. Ako smo pametni, prenosićemo naše vrednosti i tradicije, a zauzvrat ćemo se potruditi da naučimo nešto od doseljenika. Ako smo pametni, uradićemo sve što možemo da doseljeni, muškarci i žene, deca i omladina kod nas puste svoje korene.

ZATO ŠTO smo pametni, mi u Gornjoj Austriji otvoreno i nepristrasno prihvatamo izazove ove važne teme. Ove smernice za integraciju su temelj za to.

Član veća Pokrajinske vlade
Birgit Gerstorfer, MBA

Smernice za integraciju koje su osmišljene 2008. godine pod nazivom „Uključivanje umesto klasifikovanja“ stvorile su temelj za programsko kreiranje integracione politike u Saveznoj pokrajini Gornjoj Austriji. Cilj je bio implementacija nacionalnih i regionalnih integracionih aktivnosti u svim segmentima i omogućavanje kvalitetnog zajedničkog života. Od tog perioda integracione aktivnosti su se veoma proširile i profesionalizovale. Evaluacija dosadašnjih integracionih aktivnosti donela je Saveznoj pokrajini potvrdu dobrih rezultata na svim nivoima.

Međutim, pored uspeha do izražaja takođe dolaze izazovi i problemi čije dosadašnje savladavanje nije bilo zadovoljavajuće i svakako zahteva da bude poboljšano. Ovo se odnosi npr., na jedan deo starih, ali i novih grupa migranata. Uz dolazi dinamika i jačina globalnih kriza i napetosti koje se konkretno odražavaju na licu mesta i opterećuju zajednički život.

Zbog ovakvih ali i dodatnih pitanja bila je nužna nova evaluacija i naglašavanje važnosti integracione politike. Stoga je potrebno da se integraciona politika kreira aktivnije i više obvezujuće u svim smerovima. To takođe zahteva da vrednosti, stavovi i preduslovi za uspešan zajednički život moraju biti dobro utemeljeni i da se problematične zone jasnije razrade.

Nove smernice za integraciju osmišljene su u tom duhu. Sve stranke koje su zastupljene u Pokrajinskoj skupštini, pored svojih stranačko-političkih stavova, pokušale su da pronađu zajedničke ciljeve koji prevazilaze stranačke okvire u skladu sa vlastitim razumevanjem i sagledavanjem. Bez takvog kritičkog stava svih učesnika koji se temelji na razumevanju, ove smernice za integraciju ne bi bile moguće, stoga vam odajem priznanje.

Naučna podrška

Dipl. soc. Kenan Dogan Güngör

Kreiranje budućnosti svih ljudi koji žive u Gornjoj Austriji i uspešan zajednički život koji ne zavisi od porekla i državljanstva zasniva se na povezanosti društva. Smernice za integraciju Pokrajine Gornje Austrije imaju za cilj jačanje takve povezanosti. U tom smislu su u smernicama formulisani ciljevi, načela i stavovi integracione politike Pokrajine, pri čemu su obuhvaćene sve populacione grupacije - domaće stanovništvo i doseljenici.

Prikazana su očekivanja u pogledu društva domaćina jednako kao i očekivanja u pogledu doseljenika kako bi se svima omogućilo učešće u privrednom, socijalnom, kulturnom i društvenom životu u Gornjoj Austriji.

Smernice za integraciju naglašavaju osnovna i ljudska prava kao zajedničku osnovu za otvoreno društvo i prikazuju glavne osnovne vrednosti za uspešan zajednički život u svojoj raznovrsnosti. Sveobuhvatni proces diskusije o razvoju programa integracije pokazuje spremnost i angažman da se integraciji pristupi kao zajedničkom zadatku za budućnost.

Naučna podrška

Prof. univ. dr Katharina Pabel

OBAVEZA RAZVOJA INTEGRACIJE — JAČANJE POVEZANOSTI

SMERNICE ZA INTEGRACIJU SAVEZNE POKRAJINE GORNJE AUSTRIJE

1. Ciljevi integracione politike

Smernice za integraciju Savezne pokrajine Gornje Austrije nose naziv „Obaveza razvoja integracije - jačanje povezanosti“. Time se naglašavaju ciljevi i zadaci integracione politike: njen zadatak i odgovornost je da omogući uspješan i miran zajednički život svih ljudi u Gornjoj Austriji, nezavisno od njihovog porekla i državljanstva. Spremni smo da preuzmemo tu odgovornost.

Smernice za integraciju Savezne pokrajine Gornje Austrije nastaju u vremenu koje s jedne strane još uvek karakterišu izazovi koje su prouzrokovane velikim brojem izbeglica i drugih doseljenika prvenstveno u 2015. i 2016. godini. Upravo su proteklih godina za ovu grupaciju izbeglica preduzeti značajni politički napori za njihovu integraciju. S druge strane, pojedinci iz država članica Evropske unije i trećih zemalja još uvek predstavljaju najznačajniju grupaciju doseljenika koje dugo vremena nisu bile obuhvaćene institucionalizovanom integracionom politikom. I njihova je integracija od presudne važnosti za zajednički život u Gornjoj Austriji i treba da bude u fokusu ovih smernica isto kao i integracija najnovijih doseljenika. Smernice su takođe namenjene domaćem stanovništvu koje je poslednjih godina i decenijska različita migraciona kretanja reagovala otvoreno i uz značajan individualni angažman, ali i sa zabrinutošću i skepsom. Da bi se ostvario uspješan zajednički život svih ljudi u Gornjoj Austriji moraju da se uzmu u obzir sve populacione grupacije - domaće stanovništvo i doseljenici.

Smernicama za integraciju Savezne pokrajine Gornje Austrije osmišljena su načela, okvir i stavovi integracione politike za narednih deset godina. Smernice se nadovezuju na već postojeće smernice za integraciju „Uključivanje umesto klasifikovanja - živeti integraciju u Gornjoj Austriji“ iz 2008. godine, donose odgovor na izmenjene okolnosti i razvijaju perspektivu za budućnost. Nove smernice za integraciju sadrže sveobuhvatno strateško usmerenje za buduću integracionu politiku. Na toj osnovi razvijaju se konkretne mere i stavljaju na raspolaganje odgovarajući resursi. Time je postavljen obvezujući okvir delovanja za buduću integracionu politiku i integracione aktivnosti, uključujući i sistem finansiranja podrške u Gornjoj Austriji.

2. Načela integracione politike

Preduslovi za uspešnu integraciju

Za uspešnu integraciju, a time i za društvenu povezanost neophodno je postojanje sledećih preduslova: učenje nemačkog jezika kao zajedničkog jezika, aktivno delovanje radi sticanja finansijske nezavisnosti, prihvatanje osnovnih vrednosti i uvažavanje kulture zemlje i načina života u Gornjoj Austriji kao osnove za zajednički život. Istovremeno je potreban odgovarajući nivo otvorenosti i spremnosti društva domaćina. Na toj osnovi treba, s jedne strane usmeriti nastojanja doseljenika za integraciju u novo društvo, a s druge strane razvoj integracione politike.

Integracija kao dugotrajni opštedruštveni proces

Integracija je sveobuhvatna materija koja u različitoj meri obuhvata gotovo sve društvene segmente. Ona ne treba da se smatra izolovanom zasebnom temom, već sastavnim delom politike u društvu gde migracija i različitost čine svakodnevicu. Integraciona politika je na taj način deo politike obrazovanja, ekonomije i tržišta rada, kao i zdravstvene, socijalne i stambene politike, ali ujedno i sigurnosne politike u užem i širem smislu. Sprovodi se metodom umrežavanja i usklađivanja na političkom i upravnom nivou Savezne pokrajine, gradova i opština. Integracija nije samo jedna mera koja se jednokratno preduzima i smatra završenom, već je to naprotiv dugotrajni proces koji iziskuje vreme i mora pouzdano i kontinuirano da se nadzire. Iz te perspektive je integraciona politika usmerena dugoročno, planira se u skladu s potrebama i zahtevima za budućnost i osigurava kontinuitet.

Integracija kao dvosmerni proces s različitim zahtevima

Smernice za integraciju Savezne pokrajine Gornje Austrije namenjene su svim osobama i institucijama koje se u užem i širem smislu bave integracionim pitanjima. Korisnici su državne i nedržavne organizacije i institucije kao npr. različite regionalne i lokalne uprave, udruženja kao i domaće stanovništvo i doseljeni pojedinci i grupacije koji su uključeni u integracione aktivnosti. Smernice za integraciju nisu namenjene samo osobama koje su se nedavno doselile u Gornju Austriju, već i osobama koje su iz različitih razloga pre više godina migrirale u Gornju Austriju i sa svojom decom, a delimično i unucima, već postali sastavni deo stanovništva Gornje Austrije.

Očekivanja od doseljenika

Imajući u vidu uzajamnost kao uslov, treba priznati da je proces etabliranja, a time i integracioni zahtevi koji se postavljaju doseljenicima znatno veći od zahteva koje treba da ispuni društvo domaćin. Usvajanje novog jezika, snalaženje i prilagođavanje novoj sredini zahtevaju od doseljenika znatno veće napore. Doseljenici trebaju u skladu sa svojim mogućnostima i sopstvenim angažmanom da se pobrinu za svoje prilagođavanje i napredak u Gornjoj Austriji. Savladavanjem nemačkog jezika, radom na finansijskoj nezavisnosti i prihvatanjem vrednosti oni daju svoj doprinos uspešnoj integraciji.

Očekivanja od društva domaćina

Društvo domaćin treba na odgovarajući način aktivno da podrži takva nastojanja i napore doseljenika. Integraciona politika ima zadatak da podstiče integraciju i društveno povezivanje, i s tim u vezi stvori potrebne okvirne uslove. Savezna pokrajina Gornja Austrija smatra da je kroz aktivnu integracionu politiku odgovorna za stvaranje kvalitetnih okvirnih uslova i programa kao dopuna nacionalnim merama. Volonteri - bez obzira da li se radi o pojedincima, grupama, verskim zajednicama ili udruženjima - koji na različite načine obavljaju zadatke ili pružaju podršku u oblasti učenja jezika, traženja radnog mesta ili stambenog prostora, svi zajedno imaju važnu ulogu u procesu integracije.

Pružanje prilika i omogućavanje učešća

Brojni doseljeni sugrađani koji već duže vreme žive u Austriji već su se odavno afirmisali i prema tome pronašli svoje mesto u društvu. Svojim radom i delovanjem dali su doprinos društvenom i ekonomskom napretku zemlje. Istovremeno postoje i manje grupacije kod kojih integracija i uključivanje nije bilo u zadovoljavajućoj meri uspešno. Kroz naknadnu integraciju rešili bi se nedostaci iz prošlosti; istovremeno bi se pokretačkim integracionim aktivnostima osiguralo uključivanje novijih doseljenika.

Nezavisno od porekla ili državljanstva, uključivanje bi trebalo svima da omogući učešće u privrednom, socijalnom, kulturnom i društvenom životu u Gornjoj Austriji. Integraciona politika treba pritom da stvori potrebne okvirne uslove kako na institucionalnom, tako i na neformalnom nivou. Za proces integracije su od ključne važnosti mogućnosti uključivanja u važeće sisteme i postojeće institucije. Polazne pretpostavke se razlikuju: doseljenici često moraju prvo da nauče nemački govorni i svakodnevni jezik, pri čemu neki od njih nemaju

odgovarajuće obrazovanje i stručne kvalifikacije potrebne za austrijsko tržište rada. U tom slučaju je potrebno preduzeti mere za podsticanje integracije kako bi se omogućilo pravedno učestvovanje.

Integracija, međutim, zahteva od pojedinaca da se i oni angažuju u skladu sa svojim sposobnostima i mogućnostima. Očekuje se spremnost na učenje nemačkog jezika, spremnost na obrazovanje i osposobljavanje i aktivno učestvovanje na tržištu rada i u društvu. Ova očekivanja su po pravilu usmerena na sve osobe koje žive u Gornjoj Austriji. Strukturne prepreke koje koče proces uključivanja, kao na primer, neopravdano dugi postupak priznavanja kvalifikacija i nostrifikacije uz postavljanje brojnih preduslova, moraju da se uoče i otklone.

Osnovna i ljudska prava kao zajednička osnova

U Gornjoj Austriji žive osobe različitog porekla i raznih nacionalnosti. Ali se pojedinci razlikuju i prema drugim kriterijumima: prema starosnoj dobi, polu, verskim i političkim uverenjima. Raznolikost je kako u Gornjoj Austriji, tako i u celoj Austriji društvena realnost koja zbog migracija sve više dolazi do izražaja i u našoj pokrajini. Kulturna različitost pojedinaca koji žive u Gornjoj Austriji uvažava se i poštuje. Raznolikost s jedne strane može da obogati naše društvo, ali istovremeno može u određenim situacijama da izazove i napetosti, nesporazume, protivrečnosti i probleme.

Stoga su radi povezivanja društva u kome žive različiti pojedinci potrebne zajedničke vrednosti i pravila. Mi u Gornjoj Austriji vidimo sebe kao otvoreno društvo koje se zalaže za svoje osnovne vrednosti. Osnovna i ljudska prava koja su u Austriji zagarantovana, podjednako kao i vladavina prava i demokratija, pružaju osnovne vrednosti na kojima se gradi zajedništvo. Svi moraju da poznaju i da dele te vrednosti. Pravne obaveze koje iz toga proizlaze moraju da se prihvataju bez zadržke i da se poštuju. Dokle god svi prihvataju ove osnovne vrednosti moguć je zajednički život u različitosti.

Rešavanje konflikata u problematičnim sredinama

Tolerancija i otvorenost karakterišu zajednički život u Gornjoj Austriji. Ne postoji tolerancija prema strujama i ideologijama koje se ne pridržavaju obvezujućih pravila u Austriji i Saveznoj pokrajini Gornjoj Austriji i koje dovode u pitanje naše temeljne vrednosti. Odbijamo širenje mržnje, ekstremizam utemeljen na verskim ili političkim ubeđenjima, islamizam, antidemokratske ideologije i omalovažavanje određenih grupacija. Pokrajina Gornja Austrija se protiv takvih

strujanja, mreža i institucija bori sredstvima pravne države, bez da se pritom osporavaju njene vrednosti i načela jednakosti i sloboda. Moramo da delujemo protiv dezintegracionih, problematičnih sredina u kojima se vodi način života koji je u suprotnosti sa našim vrednostima i osnovnim poretkom. U tom smislu su neophodne sigurnosno-političke, socijalne i preventivne mere koje se primjenjuju u ranoj fazi, kako bi se sprečilo potencijalno, odnosno daljnje zastranjivanje u problematične, dezintegracione sredine.

Glavne osnovne vrednosti

Glavne osnovne vrednosti za zajednički život pojedinaca u Austriji i Gornjoj Austriji proizlaze iz ustavnih odredbi i zakona naše zemlje, kao i iz Povelje Evropske unije o osnovnim pravima i međunarodnih ugovora, a posebno Povelje Ujedinjenih nacija. Ideje koje su tamo navedene o državnom i društvenom poretku razvijale su se tokom više vekova, ponekad su bile i osporavane, ali na kraju čone često predstavljaju ono, što migrante privlači u Austriju.

- ❖ **Demokratija i vladavina prava:** Zakoni i opšte obvezujuća pravila nastaju kao rezultat rasprave i neposrednog glasanja zastupnika i zastupnica naroda u skupštini prema odgovarajućim proceduralnim propisima. Država je vezana ovim demokratski usvojenim zakonima što je i čini pravnom državom. Prava i obaveze koje su sadržane u zakonima primjenjuju se na sve pojedince koji žive u Austriji i moraju da se prihvataju i poštuju bez ikakvih zadržki.
- ❖ **Razdvajanje države od religije / sloboda veroispovesti:** Austrijska država deluje nezavisno od bilo koje religije i njeno donošenje odluka je verski neutralno. Sve osobe u Austriji uživaju slobodu svoje vere i življenja u skladu sa zakonima ili mogu da vode svoj život bez verskog opredeljenja. Poštovanje važećih zakona ne može da se relativizuje pozivanjem na verske propise.
- ❖ **Fizička i psihička nepovredivost:** fizičko, psihičko i seksualno nasilje, naročito prema deci i ženama, se izričito zabranjuje. Radi zaštite od (seksualnog) iskorišćavanja zabranjeni su, npr., prisilni brakovi i poligamija.
- ❖ **Pravo na individualno kreiranje života i slobodu mišljenja:** svako ima pravo da samostalno kreira svoj život u skladu sa svojom verom, tradicijom, interesima i seksualnom opredeljenošću. Tako dugo dok je ostvarivanje ovih prava u skladu s austrijskim zakonima, ono se ne sme ograničavati.

- ❖ **Ravnopravnost polova:** žene i muškarci imaju jednaka prava; i jedni i drugi sami odlučuju o svim aspektima svog života. Žene treba u jednakoj meri uvažavati i poštovati.
- ❖ **Mogućnosti obrazovanja i obavezno školovanje:** devojčice i dečaci imaju jednako pravo na pohađanje bilo kojih obrazovnih ustanova. I devojčice i dečaci imaju obavezu da pohađaju vrtiće, školske i obrazovne ustanove.

3. Stavovi podsticajne i obavezujuće integracione politike

Savezna pokrajina Gornja Austrija zalaže se za **integracionu politiku koja je podsticajna i obavezujuća**. Karakterišu je sledećipristupi inačela:

→ Podsticanje & osposobljavanje

Cilj integracione politike je da sve osobe vode svoj život na način da mogu samostalno da ga određuju i da održavaju. Pritom, na početku integracionog procesa može biti od koristi i voditi cilju ako se doseljenicima kroz programe vođenja i praćenja osigura podrška kod snalaženja u Gornjoj Austriji. U okviru programa vođenja potrebno je preduzeti korake praćenja i podrške koji imaju za cilj osposobljavanje i mogu sadržati konkretne mere kao što su obrazovanje i stručno usavršavanje kao i sticanje kvalifikacija, što će doseljenicima na kraju omogućiti samostalnost. U tom kontekstu je važno da se na osobe koje prolaze kroz integraciju ne gleda isključivo pasivno, u smislu primalaca usluga, već da im se kroz podsticajne mere integracione politike omogući da uzmu život u svoje ruke i uključe se u zajednicu. Podsticajna integraciona politika najbolje funkcioniše kada učesnici dobrovoljno žele da se snađu i napreduju u društvu.

→ Obavezujući: podrška i zahtevi

Uzajamno poštovanje obaveza je sastavni deo procesa asimilacije u društvu, izraz međusobnog priznavanja vrednosti i poverenja, što predstavlja suštinsku osnovu za proces integracije. Kreiranje integracione politike obavezujuća je za obe strane, pri čemu se sledi načelo istovremenog osiguravanja podrške, ali i postavljanja zahteva. To zahteva da ciljevi koji treba da se ostvare pomoću integracionih mera budu definisani, obavezujuće ugovoreni između ponudioaca i primaoca, kao i da se njegovo pridržavanje i učinak stalno proveravaju.

Pritom treba ceniti i podsticati motivisanost i aktivno delovanje. S druge strane, nedostatak spremnosti ili pak odbijanje delovanja moraju da imaju posledice i trebalo bi ih čak i sankcionisati. Smernice za integraciju su u tom smislu obavezujuće, budući da se integraciona politika i integracione aktivnosti, sistem podrške i saradnja moraju usklađivati prema ciljevima, načelima i stavovima koji su definisani tim smernicama. Uspešna integracija otvara put ka učestvovanju u privrednom, socijalnom i društvenom životu u Gornjoj Austriji. (Dalji) razvoj smernica podrške na osnovu ovog programa integracije stvara uzajamnu obavezu između ponudioca i primaoca podrške, bilo da se radi o pojedincima ili udruženjima.

→ U skladu s potrebama, utemeljeno na znanju i učinku

Dobra prihvaćenost programa može da se obezbedi time, čda su osmišljene u skladu s potrebama i ciljnim grupacijama, što ih čini ostvarivim i dostupnim. Savezna pokrajina Gornja Austrija zalaže se za diferencirane programe podsticaja zavisno od potreba i potencijala, a preduslov za to je precizno poznavanje individualnih potreba za podrškom. U smislu ekonomskog korišćenja sredstava treba predvideti diferencirane mere podrške, koje zavise od statusa boravka doseljenika. Na osnovu činjenice da integracija i uspešan zajednički život pojedinaca podrazumevaju složene, višeznačne i dinamične procese, struktura integracionih aktivnosti mora da bude zasnovana na saznanjima i dokazima. Na toj osnovi potrebno je razviti delotvorne programe koji imaju za cilj lično osposobljavanje.

Usmerenost na potrebe i učinak odnosi se na sve integracione programe podrške Savezne pokrajine. Usmerenost na učinak uključuje takođe i nužnost procene integraciono-političkih aktivnosti i mera. Za procenu integracionih uspeha, procenu integracionih mera i nadziranje integracionog procesa potreban je odgovarajući razvoj novog, odnosno postojećeg procesa. U smislu održivog korišćenja resursa takođe treba voditi računa i o ekonomičnosti programa podrške.

→ Usmerenost ka budućnosti i održivosti

Imajući u vidu potrebe tržišta rada Savezna pokrajina Gornja Austrija razvijaće za budućnost prilagođenu i diferenciranu migracionu i integracionu politiku. Treba podsticati doseljavanje visoko obrazovne stručne radne snage i studenata i stvoriti okvirne uslove kako bi te osobe ostale da žive u Gornjoj Austriji. Integraciona politika Pokrajine Gornje Austrije planira se za dugoročni period. Cilj postizanja samostalnosti i finansijske nezavisnosti ne

može da se ostvari kratkoročnim merama podrške. Za integraciju je potrebno određeno vreme. Ne treba uvek ići najjednostavnijim ili najkraćim putem, već onim koji je najodrživiji, a to znači putem koji na kraju vodi do osposobljavanja pojedinaca za samostalan način života i njegovim uključivanjem u društvenu zajednicu Gornje Austrije.

→ Sveobuhvatnost i umrežavanje

Integracija je sveobuhvatna materija koja u različitoj meri obuhvata gotovo sve segmente društva. Naročito oblasti obrazovanja i osposobljavanja, privrede, tržišta rada, zdravstva, socijalne, stambene i sigurnosne politike i kulture se u velikoj meri odnose na pitanja političke integracije. Integraciono-političke mere sprovode se na nivou opština i gradova, ali i na nivou saveznih pokrajina. Istovremeno treba imati na umu da pored državnih učesnika u integracionim aktivnostima na razne načine i veoma uspešno učestvuju i nevladine organizacije kao što su udruženja, volonterska društva i pojedinci. Zbog brojnosti državnih i nedržavnih učesnika i institucija potrebno je kontinuirano vršiti koordinaciju i povezivanje. Sveobuhvatni karakter integracija u mnogim aspektima naglašava važnost koordinacije i povezivanja svih učesnika u procesu integracije na području Gornje Austrije. Potrebno je bolje usklađivanje preklapanja i tranzicija kako bi se po mogućnosti smanjili gubici zbog međusobnog delovanja i izbeglo dupliranje struktura.

4. Glavne oblasti integracione politike

Jezik i obrazovanje kao ključne kvalifikacije

Nemački kao zajednički jezik predstavlja važan temelj za zajednički život kao i ključnu sposobnost za ostvarivanje mogućnosti koje se nude tokom boravka u našoj zemlji. Zajednički jezik omogućava komunikaciju između lokalnog stanovništva i doseljenika, ali takođe i između samih doseljenika koji su različitog porekla i jezičke pripadnosti. Svako mora biti svestan činjenice da samo uz odgovarajući nivo poznavanja nemačkog jezika ima mogućnost za jednakost, šansama i učešća u društvu.

Zadovoljavajuće vladanje jezikom otvara vrata obrazovanju i osposobljavanju, ulasku na tržište rada i učešću u kulturnom i društvenom životu gradova i opština Gornje Austrije. Istovremeno se putem tečajeva jezika prenose i znanja o Austriji i Pokrajini Gornjoj Austriji, kao i o osnovnim vrednostima i pravilima za zajednički život.

Iz tog razloga je ponuda programa za učenje jezika kamen temeljac za uspešno sprovođenje integracione politike. Takvi jezički programi moraju da budu raznovrsni, skrojeni po meri i regionalno prilagođeni potrebama pojedinaca. U tom smislu treba razmotriti jezički nivo i stepen pismenosti, ali i posebne zahteve koje sa sobom nosi obavljanje budućeg zanimanja. Posebnu pažnju treba posvetiti jezičkim programima koji su prvenstveno namenjeni ženama za sticanje znanja jezika. S jedne strane, žene predstavljaju značajne multiplikatore za učenje jezika, dok je s druge strane savladavanje nemačkog jezika često upravo za žene važan korak za donošenje sopstvenih odluka u vezi života u Gornjoj Austriji.

Naglašavanje važnosti nemačkog jezika nipošto se ne kosi s negovanjem višejezičnosti. Poznavanje više jezika pored nemačkog veoma se ceni i podstiče. Na privrednoj lokaciji kao što je ima Gornja Austrija, gde se održavaju i vode brojni međunarodni kontakti, višejezičnost predstavlja dodatnu kvalifikaciju koja nije samo osobna karakteristika pojedinca, već je i od ekonomskog interesa. Integraciona politika usmerena ka budućnosti stoga višejezičnost vidi kao dodatnu mogućnost.

U našem društvu obrazovanje i osposobljavanje predstavljaju značajne pretpostavke za pronalaženje mesta na tržištu rada i za stvaranje ekonomskih osnova za samostalan život. Društveni i građanski napredak primarno se odvija putem obrazovanja. Stoga je važan zadatak integracione politike naglašavanje važnosti obrazovanja za napredak u društvu, podsticanje i povećavanje obrazovnih ambicija kao i osiguravanje pristupa obrazovnim ustanovama.

Podsticajna, obavezujuća integraciona politika mora da posveti posebnu pažnju upravo deci migranata. Uz odgovarajuće obrazovanje i moguću podršku imaju najbolje šanse da se integrišu i izgrade svoj život u Gornjoj Austriji. Kako bi se osigurao kontinuirani obrazni tok, potrebno je, naročito u pogledu znanja jezika, raditi na jačanju međupovezanosti između različitih obrazovnih ustanova (vrtića, predškolskih ustanova, osnovnih škola). Takođe je potrebno intenzivnije uključivanje roditelja u ovaj proces.

Privreda i tržište rada - podsticanje učešća

Svi moraju, prema svojim mogućnostima, da se sami pobrinuti za finansijsku samostalnost. Naš sistem socijalne solidarnosti predstavlja sigurnosnu mrežu za pojedince, koji iz različitih razloga ne uspevaju samostalno da brinu o svom životu. Socijalna država funkcioniše samo ako se svi u okviru svojih mogućnosti brinu za vlastitu finansijsku samostalnost i daju svoj doprinos sistemu solidarnosti. To na primer, za doseljenike znači da usvajanjem nemačkog jezika, obrazovanjem i sticanjem kvalifikacija, traženjem zaposlenja i svojim radom kontinuirano brinu o svojoj ekonomskoj nezavisnosti. Ko ne ulaže napore, šteti sam sebi, ali takođe potkopava i društvenu solidarnost na kojoj se zasniva socijalna država.

Učešće migranata na tržištu rada koristi svim pojedincima, ali takođe i društvu. Ono predstavlja osnovu za samostalan život, budući da se učestvovanjem stvaraju ekonomski preduslovi. Uz to, rad i indirektno služi integraciji: radno mesto nudi mogućnost za uspostavljanje brojnih društvenih kontakata čime se otvaraju dodatni putevi za društvenu integraciju. Na kraju, uključenost migranata predstavlja i doprinos privrednom razvoju Gornje Austrije.

Podsticajna i obvezujuća integraciona politika je na taj način takođe važna komponenta ekonomske politike Pokrajine Gornje Austrije kojom se dodatno želi ojačati pozicija Gornje Austrije kao vodeće privredne lokacije u Austriji. U tom smislu je potrebno još jače povezati i uskladiti ekonomsku i integracionu politiku. Ekonomija Gornje Austrije treba stručnu radnu snagu. Doseljenici koji su spremni da uče nemački jezik, da steknu odgovarajuće kvalifikacije i da pruže svoj doprinos predstavljaju odličnu priliku za privredu Gornje Austrije. Istovremeno može da se konstatuje da veliki broj migranata koji su poslednjih godina pristigli u Gornju Austriju ne raspolaže stručnim sposobnostima i kvalifikacijama koji su potrebni za tržište rada, već moraju tek da ih steknu u Gornjoj Austriji. Zbog toga je potrebno sprovođenje ciljanih mera podrške, zavisno od statusa boravka, kako bi se savladao izazov da se što veći broj ljudi kroz obrazovanje i usavršavanje pripremi za tržište rada. Pritom je nužno neophodna efikasna interakcija državnih institucija i privatnog sektora. S obzirom na kretanja na tržištu rada omladinu i mlađe odrasle doseljenike u narednom periodu treba savetovati i motivisati da završe edukacijske programe u zanimanjima za kojima postoji potražnja. Kao ciljnu grupaciju treba uključiti žene, kako bi se podstaklo njihovo obrazovanje i zarad njihovog učešća na tržištu rada. Doseljenici koji pri dolasku već poseduju stručne kvalifikacije koje su privredi potrebne, trebali bi odmah da pohađaju odgovarajuće tečajeve poslovnog nemačkog jezika i da se, po potrebi, dokvalifikuju kako bi brzo i lako mogli da iskoriste mogućnosti koje se nude na tržištu rada. Visokokvalifikovanim doseljenicima treba pružiti kvalitetnu podršku u procesu priznavanja i nostrifikovanja diploma.

Poslednjih godina se pokazalo da se uspeh u obrazovanju kod devojaka s migracionim poreklom značajno poboljšao u odnosu na uspeh dečaka s migracionim poreklom. Međutim, taj uspeh u obrazovanju ne reflektuje se u željenoj meri na uspehe u stručnom obrazovanju i u poslovnom svetu. Tradicionalne podele uloga uvek iznova predstavljaju prepreke za devojke. Takve prepreke moraju da se savladaju kvalitetnim radom sa devojkama, ženama i roditeljima kao sastavnim delom integracione politike. Paralelno s tim posebnu pažnju treba posvetiti i muškarcima koji su sami došli u Gornju Austriju i žive bez porodičnih veza. Za ovu grupaciju doseljenika i nadalje će biti potrebne opšte i specifične integracione mere.

Integracija i zajednički život na licu mesta

Integracija je zadatak celokupne države koja se u skladu s ustavnom podelom nadležnosti sprovodi na nacionalnom i pokrajinskom nivou. Istovremeno, integracija se događa na licu mesta, u svakodnevnom životu ljudi. Stoga Gornja Austrija kao federalna savezna pokrajina sa svojim gradovima, regionima i opštinama sprovodi međuinstitucionalnu, regionalizovanu i decentralizovanu strategiju integracije. Shodno tome, od izuzetne važnosti je podrška gradova i regiona koji su uključeni u integracione aktivnosti.

Migracija može da ima za posledicu da se u gradovima, regionima i opštinama stvori koncentracija većeg broja ljudi u određenim naseljima, četvrtima ili ulicama, koji pripadaju nekoj socijalnoj grupaciji ili su poreklom iz određenih država. Ako se to dešava samo u manjoj meri uz istovremeno postojanje brojnih mesta i mogućnosti za međusobne susrete i premošćavanje razlika, tada takav razvoj nije problematičan. Za kvalitetan zajednički život potrebno je otvoreno i opušteno zajedništvo i koegzistencija. Zajednički život uz dobrosusedske odnose treba da se zasniva na uzajamnom poštovanju. Međutim, ukoliko takva mesta ukazuju na snažnu socijalnu nejednakost, to može dovesti do segregacije, dezintegracije i problematičnih paralelnih sredina koje nepovoljno deluju na celokupnu zajednicu. Stoga bi trebalo sprečavati stvaranje izolovanih delova društva u kojima ljudi žive svoju svakodnevnicu bez povezanosti s većinskim društvom i uz negiranje ovdašnjih pravila. Već kod urbanističkog i opštinskog planiranja, ali i kod dodele stanova, treba voditi računa o većem mešanju stanovništva kako u socijalnom pogledu, tako i s obzirom na poreklo. To znači da nas dugoročno ne povezuje naše poreklo, već **naši zajednički interesi i želje**.

Vrednosti i tradicije koje vredi prenositi

Zajednički život je u velikoj meri obeležen nepisanim pravilima. Kulturološki prenete vrednosti, tradicije, običaji i prakse obeležavaju svakodnevni život i predstavljaju vrednost za društvo. Međutim, takvi kulturni običaji nisu jedinstveni ni u Gornjoj Austriji, već su vrlo različiti; dinamični i podložni stalnim promenama. Uprkos **svim razlikama** postoje stečene, utvrđene i prenete životne navike koje vredi očuvati i koje čine temelj za zajednički život. Stoga svi moraju biti upoznati s njima jer one predstavljaju sastavni deo života u Gornjoj Austriji.

U ovo spada, na primer, činjenica da je Austrija sekularna država koja je istovremeno tolerantna prema svim religijama. Austrija je otvorena, primarno hrišćanska zemlja koja se zalaže za humanizam i prosvećenost. Neslaganja se rešavaju racionalnim

pristupom i racionalno utemeljenim pozicijama i odlukama. Austrija je zemlja s izrazitom usmerenošću na konsenzus i opšte dobro. To znači da se odbija bilo koji oblik prisile. Međutim, isto tako se neguje sposobnost preispitivanja vlastitih normi i vrednosti i prihvatanje kritika kao i reagovanje na kritike. Kao pokrajina u kojoj se posebna pažnja pridaje obrazovanju i privrednom razvoju, Gornja Austrija se oslanja na spremnost svih ljudi koji ovde žive da se uključe u obrazovanje i osposobljavanje i da prema vlastitim sposobnostima daju doprinos ličnom napretku i razvoju pokrajine. Vrline kao što su tačnost, organizovanost, pouzdanost i otvorena srdačnost predstavljaju našu zemlju i podstiču zajedničku pozitivnu budućnost. Gornja Austrija neguje tradicionalne svečanosti u toku godine kao zajedničko kulturno nasleđe. Spoznajom da ove pisane i nepisane vrednosti, običaji i pravila zajedničkog života delimično ocrtavaju živućstvarnost a delimično željeni ideal, kao takvi stvaraju osećaj domovine, pouzdanja i pripadnosti i na taj način pomažu boljoj usmerenosti i društvenom zajedništvu.

Kulturno nasleđe koje postoji u Gornjoj Austriji vredi dalje prenositi. Međutim, nužno je takođe baviti se i socijalnim i kulturološkim praksama i običajima kao i pitanjem šta od toga treba zadržati kao vrednost i nastaviti razvijati ih, a šta ne. Iz kontrasta stalnosti i dinamičnosti, individualnog i zajedničkog, otvorenosti prema promenama i ukorenjenim običajima ova zemlja stiče snagu za oblikovanje budućnosti.

U Gornjoj Austriji niko nije primoran da se izjašnjava o svom poreklu, kulturnim korenima ili verskim uverenjima, niti mora da ih poriče. Ipak, za doseljenike je važno da upoznaju socijalne i kulturne prakse i običaje u Gornjoj Austriji i da se ophode prema njima s poštovanjem kako bi imali priliku da na ravnopravnoj osnovi ostvare kontakt sa svim ljudima.

Poštovanje u međusobnom ophođenju

Međusobno upoznavanje i uzajamno uvažavanje predstavljaju osnovne pretpostavke za miran zajednički život kao i za konstruktivnu kulturu dijaloga i pregovora. Neslaganja treba iznositi otvoreno i pravedno uz razmenu argumenata. Uzajamno uvažavanje znači da se svaki pojedinac odnosi s poštovanjem prema drugoj strani i pokazuje da je uvažava. Istovremeno imamo pravo da od druge strane očekujemo da se ponaša na način koji zaslužuje takvo poštovanje. Nasuprot tome, poštovanje možemo zahtevati samo ako ga pokazujemo sopstvenim primerom: jedino onaj, ko se prema drugima odnosi s poštovanjem može da očekuje i zahteva poštovanje za sebe. U tom smislu međusobno uvažavanje

ima za pretpostavku priznavanje jednakosti i jednakog položaja druge strane i usko je povezano s tolerancijom.

Zahtev za međusobnim uvažavanjem ne sme da bude formula za umirenje kojom se eventualne konfliktne i problematične oblasti zaobilaze, odnosno izbegavanje rasprave o njima. Osnovno poštovanje je, štaviše, preduslov za konstruktivni razgovor kojim se povećava sposobnost podnošenja kritika i rešavanja nesuglasica. Poštovanje mora da se primjenjuje na sve osobe, i prema zaposlenima u javnim službama, kao što su nastavnici, policijski službenici i dr., nezavisno od njihovog pola. Omalovažavanja po osnovi kulturnih i verskih razlika određenog pola ili ljudi drugačije vere ne sme postojati u zajedničkom životu. Pritom je važno sagledati da i u društvu domaćina, pa i unutar grupacija doseljenika može doći do omalovažavanja. Bez obzira od kojih osoba dolazi, s tim se treba suočiti sa jednakom odlučnošću.

U svakodnevnom životu kvalitetan zajednički život pretpostavlja međusobno uvažavanje i empatiju. Međusobno pozdravljanje, prihvatanje potrebe za mirom jedne strane i uvažavanje želje za druženjem druge strane, poštovanje prirode, brižljivo postupanje s imovinom zajednice i javnim prostorom su faktori koji pokazuju spremnost za međusobno razumevanje, što je nužan preduslov za kvalitetno zajedništvo. Za to se zalaže ova pokrajina.

